

Чистяк М. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРИНЦИПИ ТА ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогодні значного актуальності набули дослідження формування інвестиційного потенціалу підприємства. Цю економічну категорію часто ототожнюють з виробничим потенціалом, ресурсним забезпеченням, інвестиційною привабливістю тощо. Для досягнення якісних змін у інвестиційному потенціалі підприємства необхідно дослідити особливості його формування в актуальних соціально-економічних умовах України і на основі цього сформувати комплекс управлінських рішень щодо підвищення ефективності його використання.

Враховуючи сучасний стан інвестиційного ринку України та наявні проблеми функціонування вітчизняних підприємств необхідно визначити принципи та фактори формування та використання інвестиційного потенціалу підприємства, а також виявити найбільш ефективні напрямки його використання. Інвестиційний потенціал підприємства найчастіше розуміється як сукупність інвестиційних ресурсів, що доступна підприємству для здійснення його господарської діяльності. При цьому важливою характеристикою будь-якого потенціалу, в тому числі інвестиційного, є взаємозамінність його елементів, що забезпечує можливість вибору оптимальних варіантів функціонування і розвитку підприємства.

Формування ефективного механізму управління інвестиційним потенціалом будь-якого суб'єкта господарювання вимагає наявності визначеної системи принципів, до яких відносимо:

- неможливість директивного формування інвестиційного потенціалу за наявності високої мінливості екзогенних та ендогенних факторів впливу на підприємницьку діяльність;
- системний характер інвестиційного потенціалу, як взаємозв'язок між усіма чинниками, що його формують:
- наближеність основних показників інвестиційного потенціалу до характеру об'єкта інвестування в цілому, тобто неможливість незалежного формування та реалізації інвестиційного потенціалу і характеру результатів діяльності даного об'єкта;
- оперативність реагування на зміни внутрішніх та зовнішніх факторів впливу на стан інвестиційного потенціалу:

- динамічність характеристик елементів системи інвестиційного потенціалу, що пов'язана з перманентним рухом підприємства у площині життєвого циклу:

- єдність цілей та критеріїв ефективності функціонування інвестиційного потенціалу в цілому та окремих його елементів;

- гнучкість інвестиційного потенціалу до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі діяльності підприємства;

- альтернативність елементів інвестиційного потенціалу, причому сам ступінь взаємозамінності буде перебувати у значній кореляції від зовнішньо-економічної ситуації.

Важливою складовою дослідження інвестиційного потенціалу є фактори його формування та реалізації, вивчення яких має здійснюватися у двох аспектах: за напрямком впливу та за джерелами виникнення. За джерелами виникнення фактори впливу на інвестиційний потенціал підприємства поділяємо на внутрішні та зовнішні.

Найбільш ефективним напрямком забезпечення зростання інвестиційного потенціалу підприємства є забезпечення сприятливих умов для його функціонування та розвитку. Так, при наявності об'єктивних можливостей для розвитку з мінімальними бар'єрами з боку зовнішнього середовища буде реалізований природний еволюційний розвиток інвестиційного потенціалу з боку самих підприємств: у такі галузі автоматично буде перетікати інвестиційні ресурси (як іноземні, так і вітчизняні), з'являться кваліфіковані управлінці, менеджери. Навіть неефективний власник даного підприємства може змінитися, оскільки при забезпеченні ринкових умов та рівності можливостей сам прошарок в суспільстві неефективних власників чи управлінців атрофується.

Отже, фактори впливу на інвестиційний потенціал слід розглядати за такими якісними характеристиками: за напрямком впливу та за джерелами виникнення.

За джерелами виникнення фактори впливу на інвестиційний потенціал підприємства поділяються на внутрішні та зовнішні. З позиції напрямку впливу фактори інвестиційного потенціалу поділяються на: фактори, що формують можливості акумуляції інвестиційних ресурсів та фактори, що формують можливості альтернативного розміщення інвестиційних ресурсів. У сучасних соціально-економічних умовах найбільш ефективним та першочерговим напрямком підвищення інвестиційного потенціалу підприємств є державне регулювання інвестиційної сфери.

Список використаних джерел:

1. Арефьев М. И. Концепция формирования источников финансирования инвестиций в экономике / М. И. Арефьев // Финансы и кредит. – 2011. – №11. – С. 23.
2. Васильева Т.А. Інвестиційний ринок України: проблеми та перспективи розвитку / Т. А. Васильева, С. В. Леонов, О. В. Макарюк // Економічний простір : збірник наукових праць. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. – № 28/1. – С. 77–85.
3. Гринько Т. В. Методичні підходи до оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу промислового підприємства / Т. В. Гринько, С. О. Смирнов // Ефективна економіка. – 2014. – №12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4929>

Шинкаренко А. В., Курінна І. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ**

Підвищення економічного потенціалу України не можливе без належного забезпечення його інвестиційними ресурсами та без удосконалення управління всією інвестиційною діяльністю. Механізмом реалізації програм економічного розвитку виступає ефективна інвестиційна політика суб'єктів підприємництва й держави в цілому.

Будь-яка інвестиційна діяльність характеризується високим рівнем невизначеності та ризику, для мінімізації яких необхідно систематично відстежувати інвестиційні процеси у країні, особливо в умовах кризових явищ. Управління інвестиційною діяльністю та інвестиційними процесами є складним і багатогранним завданням, оскільки вимагає врахування впливу різних сторін функціонування економічних систем і суб'єктів економічної діяльності. Саме фінансове регулювання виступає методом фінансового впливу на економічні процеси в цілому та інвестиційні процеси, зокрема.

Серед основних підходів щодо тлумачення сутності фінансового регулювання слід виділити наступні: фінансове регулювання як складова фінансового механізму, що в свою чергу залежить від фінансової політики держави (В. Опарін, С. Огородник, В. Суторміна, В. Федосов [4]); фінансове регулювання як форма державного регулювання економіки (А. Кириченко [2], О. Бречко [1] тощо). Проте поняття фінансове регулювання інвестиційної діяльності в літературних джерелах чітко не визначено і розглядається науковцями в розрізі податкового та бюджетного регулювання.

Одним з вагомих завдань формування дієвого механізму фінансового регулювання інвестиційної діяльності є створення відповідних умов для стимулювання